

Posudek bakalářské práce

Ústav pro klasickou archeologii
Filosofická fakulta University Karlovy v Praze

Autor/-ka práce: Michal SYŘÍNEK

Název práce: Dekorace římských zbrojí, a zbroje přehlídkové (sic!)

Autor/-ka posudku: Jan Kysela
oponent

Kriteria hodnocení	hodnocení maximální	hodnocení přidělené
Vytčení cíle práce a jeho dosažení	5	4
Struktura práce a zvolené metody	5	3
Práce s literaturou	5	3
Formální stránka práce	5	4
Dosažené výsledky	10	6
Součet bodů	30	20

Hodnocení: 1 = 30 - 26, 2 = 25 - 20, 3 = 19 - 15, neprospěl = >15

Slovní hodnocení práce:

Práce bakalářská (sic!) M. Syřínka si klade za cíl „zmapovat proces výroby římské zbroje, její podoby a primárně dekor a jeho motivy“, a to v rámci celého principátu a celého územního rozsahu římské říše. Autor si je vědom toho, že šíře tohoto záběru si vyžádá pouhé vzorkování materiálu, nepředkládá však kritéria, podle nichž bude v tomto vzorkování postupovat.

Práce je členěna na oddíly „Součásti římské zbroje“ (pouhý přehled kategorií předmětů, s nimiž budeme mít v následujícím tu čest); „Výroba“ (rozuměj „jednotlivých součástí zbroje“: její zařazení vyvolává jisté pochyby – jaký užitek pro poznání dekorace můžeme mít z přehledu výrobních postupů – kapitola však ve skutečnosti představuje typologii zkoumaných předmětů, která je zde zcela na místě... nezbyvá než se podívat nad nevhodností názvu); „Výzdoba přileb/pancířů/ náholenic/ štítů/opasků“ (v nichž jsou postupně představeny a více či méně podrobně popsány vybrané předměty ze jmenovaných kategorií); „vyhodnocení dekorativních motivů“; a „závěr“. Následuje seznam užité literatury a obrazová příloha.

Struktura sama o sobě se tak jeví coby logická, o něco problematičtější je její naplnění: předměty jsou představeny plynulým textem (co třeba raději přehledný katalog?) zcela nahodile, nejsou zdůvodněna kritéria jejich volby, některé jsou předmětem obsáhlého (ne vždy zcela jasného) popisu, jiné jsou letmo zmíněny (ve znepokojujícím množství případů bez odkazu na zdroj!). Tento postup lze uznat u popularisujících přehledů, v žádném případě však na jeho základě nelze vynášet soudy o „nejběžnějších“ dekorativních motivech atd. Je otázkou, zda by nebylo vhodnější práci od počátku jasněji zúžit např. na jediné skutečně nosné téma, jímž jsou figurální náměty na zbrojích – autor by tak nemusel mařit čas cínováním šupin či dekorem hlavíc nýtů a mohl by o to více prostoru i energie věnovat rozboru vlastních vyobrazovaných námětů. Ten je bohužel v závěru práce redukován na výčet hlavních motivů. Škoda že nedošlo na mírně analytičtější přístup, v němž by byly zkoumány vzájemné asociace výzdobných motivů či případně závislost mezi motivem a jeho nosičem... Není přirozeně jisté, že by podobná analýza přinesla jednoznačné výsledky – jiné než konstatování bezuzdné eklektičnosti – přesto by stála za pokus. Interpretace motivů se pak bohužel omezuje na několik vcelku banálních konstatování (v jediném případě si autor k jejich objasnění potřebuje dopomoci druhotnou literaturou): očekávatelná božstva a jejich atributy, gorgoneion, císařská propaganda... Od méně zjevných námětů (myš, had, symboly času...) dává autor ruce pryč. Podobně by si zasloužilo podrobnější rozbor vyobrazení zvířat vykládaných coby symboly jednotlivých legií: na čem se zakládá podobná interpretace? (Bylo by například vhodné uvést zároveň příklady dalších vyobrazení asociujících danou bytost s příslušným oddílem). A jak tyto symboly (býk, lev, kozoroh) legií chápat: „Totemová zvířata“? Atributy božstev? Nebo možná astrální symboly (srov. výše zmínku o symbolech času... k výše zmíněným dodejme například i božstva jako Dioskúry – blížence)? Vzdor těmto výtkám nutno konstatovat, že autor naplňuje vytčené cíle... Bohužel přitom plýtvá prostorem na mnoho dalších zbytečností (nezajímá nás, jak pohodlně se cítil v – dekoraci zpravidla nenesoucí – článkové zbroji).

Pokud jde o práci s literaturou, autor si vystačí s několika převážně anglickojazyčnými syntetickými pracemi (včetně děl vsutku nevědeckých). Z nich sice čerpá poctivě a informace vzájemně kombinuje, přesto k primární literatuře nebo podrobnějším studiím sáhne jen v případech spíše náhodně „potkaných“ než proto, aby prohloubil informace nabyté z prací syntetických. To je však do značné míry dáno zaměřením práce, s nímž lze nanejvýš soukromě nesouhlasit. Naopak zcela neodpustitelné je, že – jak již uvedeno výše – snad u každé kategorie je vypočítáno několik předmětů bez jakékoliv reference.

Autor je schopen několika mimořádně věcných definic, krom toho je však jazyk práce místy kostrbatý, text bují vyšinutými z větné vazby, anglisty, opomenutými či naopak nadbytečnými interpunkčními znaménky (vč. samotného názvu!), slovy a mezerami... Jediné přečtení práce cizíma očima mohlo výrazně zlepšit celkový dojem z ní. Na literaturu je odkazováno svědomitě a systematicky a vzdor některým rušivým detailům (proč uvádět v českém textu strany zkratkou „pp.“? A to dokonce i v případě, je-li odkazováno na stránku jedinou?) je třeba vytknout jediné přehlíživé přístupu k písemným pramenům: Vegetia je třeba citovat coby Vegetia nikoliv jako Marek-Kalivoda 1977; o Augustovi trestajícího provinilého centuriona postáváním bez opasku

(str.22, pozn. 49) referuje bezpochyby konkrétní písemný prameny, nikoliv Goldsworthy 2010; odvoláváme-li se na „písemné prameny“ (str. 31) či „egyptské papyry“ (str. 24) nelze přirozeně neuvést na které!

Přes těchto několik výtek konstatuji, že práce splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci, doporučuji ji k obhajobě a navrhuji ji hodnotit coby **velmi dobrou**.

Otázka do diskuse:

V Praze dne 10. IX 2014

Jan Kysela
Podpis autora/-ky posudku